

แซงกรี-ลาที่ไม่ใช่โรงแรม

อาทิตย์ ติ่มนวล
สำนักพิมพ์ภาษาและวัฒนธรรม อ.อ.ก.

เข้า วันใหม่เป็นเช้าที่เราต้องจำใจจากลาลี่เสียงเมืองฟ้าอมรกันแล้ว คงคิดถึงกุ้เจิงมากแน่ๆ เพราะที่นี้สุดจัดในหลายๆอย่าง ไม่มีห้างสรรพสินค้าใหญ่โตที่ไม่ใช่ปัญหา เพราะกุ้เจิงยามราตรีคือ hype ยิ่งกว่า แล้วเราจะคิดถึงเธอ...มิชชั่นของเดอะแก๊งในวันนี้คือการเดินทางเปลี่ยนเมืองขึ้นเหนือไปที่ **แซงกรี-ลา (香格里拉)** เป็นเมืองที่อยู่ใกล้กับทิเบตมากๆ เทียบชั้นหลังคาโลกกันไปเลย สารภาพว่าที่แรกที่ได้ยินชื่อเมืองนี้อดคิดถึงโรงแรมในบ้านเราไม่ได้ แล้วก็ไม่มีอะไรอื่น... ในหัวเลยด้วยนะว่ามันคือชื่อเมือง ความรู้ช่างต้อยต่ำจริงๆ แต่ไม่รู้นี่แหละดี จะได้ตื่นเต็นๆ ใจ

เราเดินทางด้วยรถบัสนี้ไม่ทราบว่าเป็นที่นั่น แต่ก็คงจะรถบัสนี้ทั่วๆไปนี่แหละ ซึ่งได้ทำการจองตั๋วล่วงหน้าไว้แล้วตั้งแต่ 3 วันก่อน เก็บเงินตั๋วจะซีดหมด แรกๆ ก็สบายใจว่ามิตัวกับตัวแล้วเหวย ตอนหลังก็มากลุ่มใจว่าตัวมันจะซีดไปก่อนใหม่ ให้ตายเถอะ งวดนี้คุณเพื่อนมีความแน่วแน่แก้ไขในสิ่งผิด นางจะไม่เดินหิ้วกระเป๋าไปแบบตอนขาไปจองอีกแล้ว จับแท็กซี่ไปกันตั้งแต่ออกจากกุ้เจิงเลยจ๊ะ (คนมีสตางค์ก็ต้องใช้เงินแก้ปัญหาอะนะ) บขส. ที่นี้ก็ได้ไต่ถามนะ ต้องเอากระเป๋าขึ้นสายพานสแกนก่อนเข้าไปที่ห้องรอขึ้นรถด้วย เข้มกว่านี้ก็กาแฟดำแล้วเด้อ จากนั้นชาวคณะก็พากันไปหาที่นั่งรอเวลารถออกกัน สภาพห้องรอขึ้นรถก็เหมือนๆ บขส. บ้านเราแหละ แก้อื้อนวม

สีฟ้าๆ ผสมเหลืองๆ จากความเก่าโหมม พื้นที่ที่ไม่ได้กว้างใหญ่มากแต่ก็ไม่ได้อัดอัดอย่างที่จินตนาการไว้ อ๊ะ มีเก้าอี้หวดให้บริการด้วยเพียบเลย แต่ต้องใช้วิธีสแกน QR Code นะถึงจะใช้ได้ เอาเป็นว่าเราก็นั่งเก้าอี้ธรรมดาๆ ไปแหละนะ วาสนาน้อยก็...ที่ชอบใจอย่างหนึ่งของที่นี่คือ ป้ายหรือประกาศต่างๆ ของเขาค่อนข้างชัดเจน ใ้อะก็กลัวจะพาเพื่อนมาหลงเพราะที่แกล่นไม่มีภาษาอังกฤษกำกับเท่าไร แต่ป้ายหรือจอประกาศคือชัดเจน บอกเลยว่ารถเบอร์ไหนจะมา จะมาเมื่อไร จะจอดที่ซานชาลาไหน คันไหนออกไปแล้ว ฯลฯ ก็สบายใจไปได้เปลาะหนึ่ง

สักพักใหญ่ๆ รถบัสนี้ที่เป็นพาหนะนำเราไปสู่แซงกรี-ลากี้มาเทียบท่า สเต็ปก็เดิมๆ เอากระเป๋าโหลดใต้ท้องรถ แล้วก็ไปหาที่นั่งของตัวเองรอรถออก แต่เมืองจีนก็คือเมืองจีน ความโหวกโหวกโวยวายเกิดขึ้นได้ทุกที่ไม่เว้นแม้แต่นั่งข้างหน้าข้าพเจ้า คือเห็นเหตุการณ์มาสักพักแล้วละ แต่ไม่คิดว่าตัวเองจะต้องมีส่วนร่วมในสถานการณ์นี้ ข้างหน้าเราเป็นครอบครัวใหญ่ครอบครัวหนึ่ง ใหญ่มากด้วย ขึ้นมาถึงคนแม่ก็จัดแจงที่นั่งให้ทุกคน โชคร้ายที่เราจองที่นั่งกันอีทาไหนไม่ทราบ นั่งติดกันบ้าง นั่งห่างกันบ้าง ด้วยความที่ครอบครัวเดียวกันมันก็จะสามารถ rotate ที่นั่งกันเองภายในได้ แต่คุณแม่จะมาจัดที่นั่งบนที่นั่งของคนอื่นไม่ได้ และต้องไม่ใช่ที่นั่งของ

กะเหรี่ยงไทยด้วย! ด้วยความโมโหบวกหมั่นไส้เล็กๆ ก็เลยบอกไปว่า 这是我朋友的座位。(เจ้อ ซือ หวอผิงโฮ่ยว เตอะ จั่วเว่ย - นี่มันที่นั่งของเพื่อนฉัน) คิดว่าจะสลดไหมครับ ไซ่ครับ ไม่เลย แถมยังมาต่อรองว่า (จับใจความได้ประมาณว่า) ลูกฉันไม่สบายเขาต้องนั่งใกล้ๆ นั่นนี่โน่น บลา ๆ ๆ คือเจ้อรับ เจ้อก็เปลี่ยนกันเองในครัวเรือนสิ จะมาอยู่กับที่นั่งชาวบ้านทำไม เลยสวนกลับไปจุกๆ ว่า 不可以 (ปู้เขออี - ไม่ได้) เหตุการณ์จึงค่อยๆ สงบลง ฉันก็สู้คนจะ ฉันก็สู้คน

กว่าจะถึงที่แซงกรี-ลา ก็ปาเข้าไป 3-4 ชั่วโมง นั่งกันรากงอกเลยแหละ ยังมีเวลาให้เกิดเรื่องตื่นเต้นอีกเพียบ ลูกชายคนโตของเจ้อจัดแจงกระเด็นมานั่งข้างข้าพเจ้าอย่างเสียไม่ได้ แต่น้องก็เป็นเด็กดี ไม่สูงส่งกับใครหรืออะไรรอบตัวเลย เล่นแต่มือถือ เข้าเกมนั้นออกเกมนี้ แซทบ้างอะไรบ้าง (พี่ขอโทษที่พี่แอบดู พี่อยากฝึกภาษา) ตอนก่อนออกเดินทางเรายังมีไมตรีจิตต่อกันด้วยการช่วยกันแยกเข็มขัดนิรภัยที่สายพันกันมั่วเป็นแคบหมูอยู่เลย น่ารักมาก แต่แล้วเหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้น ชายวัยกลางคนที่นั่งด้านหน้าสุดมีอาการไอตลอดเวลา ประกอบกับอาการจะอ้วกหรืออะไรสักอย่างไม่หยุด แล้วไม่ได้ไอธรรมดา คุณพี่แกไอแบบมีเสมหะ นึกภาพตามออกไหมครับว่า สลับต่อไปคืออะไร ไซ่ครับ เขาขาก ขากแรงมาก มากจนเราตกใจแต่คำถามคือขากแล้วไปไหน เพราะไม่ได้ยินเสียงบ้วนออกมา เข้าใจว่าน่าจะกลืนลงไป (ขณะที่เล่าอยู่นี้เสียงยังก้องอยู่ในหัว จะอ้วกแล้วแม่) ชาวคณะนั่งมองหน้ากันแบบไม่มีทางออก ไร้ทางหนี แล้วเราต้องจมอยู่กับสภาพนี้ไปตลอด 4 ชั่วโมงเต็มอ้อมไปเลย ยอดนักสืบจิ๋วโคนัน (ทวิศาล) ได้ทำการเลือก เอ้ย สืบมาแล้ว พบว่าชายคนนี้คือสามีของเจ้อจัดแจงนั่นเอง โอ้โฮ ครอบครัวยุคนี้ที่สุดจริงๆ บารมีแม่ไพศาลมาก ยอมแล้ว

รถบัสนำเราขึ้นเขามา ความเจริญทางวัตถุก็เริ่มน้อยลงๆ ทุกที่ ระหว่างทางมีการแวะพัก 1 ครั้ง ใจพวกเราตอนนั้นคือลงไปอยู่ข้างล่างนอกรถแล้ว เหมือนพยายามจะหนีจากเรื่องร้ายๆ ที่เจอมา จุดพักรถที่นี่มีของกินขายเบาๆ แต่ที่ขายกันมากมายคือผลไม้ขนาดใหญ่โตนักกิน และที่ประหลาดใจคือแต่ละร้านสามารถจ่ายผ่าน QR Code ได้อีกแล้วครับคุณผู้ชม ไม่ได้เหยียดไม่ได้อะไรนะ แต่ตรงที่อยู่นี้ดูชนบท และกันดารสุดๆ แต่สังคมไร้เงินสดก็เข้าถึงจ้า สุดยอดมากแน่นอนว่านอกจากของขายแล้วเราก็ต้องแวะเข้าห้องน้ำกันด้วย

ห้องน้ำเมืองจีนอะแก คาดหวังอะไรกันบ้าง ที่แน่ๆ คือมียายยืนรอ ดักเก็บค่าเข้า 1 หยวนอยู่ตรงนั้นแล้วนะ ไม่ลองไม่รู้ ไม่ดูไม่เห็น ไม่งั้นรีรดแน่ ที่มงานแยกกันไปตามห้องน้ำชายหญิง ห้องน้ำชายล้ำมาก นึกภาพเป็นพื้นยกสูงเตี้ยๆ 2 ผัง แต่ละผังมีรางสแตนเลสเป็นเหมือนรางระบายน้ำพาดข้างหน้า จบครับ มีแค่นั้น อ้อ ตรงปลายทางมีก๊อกน้ำเปิดเบาๆ ไล้ของเสียด้วยนะ ไม่มีกระทั้งที่กันใดๆ หันซ้ายขวา คือเห็นเลยจ่ะๆ พอออกมาข้างนอกก็รีบถามประสบการณ์จากเพื่อนสาวบ้างว่าผังนั้นเป็นยังไง พวกเขาบอกได้แค่ “แก มันเกินจินตนาการมาก นึกภาพรางระบายน้ำนะ 2 ผัง (อะ อันนี้เหมือนกัน) แล้วแกต้องนั่งคร่อมรางนั้นต่อๆ กัน แปลว่า คนที่นั่งคือเห็นกันของคนข้างหน้า คนที่เดินเข้าไปใหม่คือเห็นจุ่มของทุกคนตั้งแต่ต้นทางเข้าไป...” นาที่นั่นอยากกระซอกเพื่อนมากอดแน่นๆ แล้วบอกว่า “ไม่เป็นไรนะ เธอแค่น้ำร้าย แล้วมันจะผ่านไป” แบบในหนังมาก ภาพจำยังชัดเจน เราเดินขึ้นรถกันไปแบบจิตหลุด และพบว่าสามีของเจ้อจัดแจงยังคงมีอาการแบบเดิมทุกอย่าง การลงไปสูดอากาศภายนอกไม่ช่วยอะไร (แต่เห็นนะ ว่าตอนลงไปไม่เห็นจะไอละ) แล้วอีกครึ่งทางที่เหลือฉันจะอยู่กันยังไง...

Small Tips

แม้ว่าแถบยูนนานจะไม่ได้เป็นชุมชนเมืองที่ทันสมัยอะไร ออกแนวธรรมชาติซะเป็นส่วนใหญ่ด้วยซ้ำ แต่ “สังคมไร้เงินสด” ก็แผ่ขยายมาครอบคลุมอย่างน่าประหลาดใจ ครั้งแรกที่เห็นทั่วไปตามร้านค้าในกุ๋เจิงก็ว่าน่าสนใจแล้ว มาเจอตามร้านข้างทางไปแซงกรี-ลาอีกก็ยิ่งตื่นตาไปใหญ่ จ่ายได้หมดเลยไม่ว่าจะผ่าน Alipay (支付宝 จือฟูเป่า) WeChat (微信支付 เวยชิ่งจือฟู) Apple Pay หรือ Union Pay เต็มไปหมด ณ ขณะที่เขียนเรื่องนี้ทางการจีนก็ประกาศแล้วว่าจะเป็นผู้บุกเบิก Cashless Society ของโลก เริ่มจากเมืองใหญ่ๆ อย่างปักกิ่ง เชียงไ่ก่อน ซึ่งเชียงไ่กำลังจะเข้าสู่สังคมไร้เงินสดเต็มรูปแบบในอีกไม่กี่ปีนี้ นักท่องเที่ยวเองก็คงต้องปรับตัวกันหนักมาก อีกหน่อยไปไหนก็ไม่ต้องพกเงินสดกันแล้ว พกสมาร์ตโฟนเครื่องเดียวรู้เรื่อง !